

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd a gynhaliwyd yn YSTAFELL BWLLGOR 1A, NEUADD Y SIR, RHUTHUN LL15 1YN, Dydd Gwener, 13 Mawrth 2015 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr William Cowie, Barry Mellor (Cadeirydd) a/ac Merfyn Parry

Arsylwyr: Y Cyngorydd M.LI. Davies.

HEFYD YN BRESENNOL

Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidd (GW), Gwasanaethau Democratig (SP), a Gweinyddwr Pwyllgor (SLW)

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cyngorwr(wyr) Joan Butterfield, Martyn Holland a/ac Peter Owen

Cyfeiriodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidd at y Cyfansoddiad ac eglurodd nad oedd cworwm yn y Pwyllgor. Cytunodd yr Aelodau y dylid parhau â'r pwyllgor ar sail anffurfiol a bod unrhyw gamau a gymerir yn cael eu cadarnhau yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Dim.

3 MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Dim.

4 PENODI IS-GADEIRYDD

Ailbwysleisiodd y Rheolwr Gwasanaethau Democraidd y ffaith nad oedd gan y Pwyllgor gworwm ac felly nid oedd modd penodi Is-Gadeirydd. Cadarnhaodd y byddai'n anfon e-bost at holl aelodau'r Pwyllgor i ofyn am ddatganiadau o ddiddordeb.

5 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd a gynhaliwyd ar 28 Tachwedd 2014 i'w cymeradwyo.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd na fyddai'r cofnodion yn cael eu cadarnhau yn y cyfarfod hwn oherwydd nad oedd gan y Pwyllgor gworwm.

Gofynnodd y Cyngorydd Meirick Lloyd Williams am eglurhad gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd ynghylch materion yn codi yn 6. Tudalen 4 o'r cofnodion a gyflwynwyd.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd y gallai sylwedyddion mewn cyfarfodydd siarad, gyda chaniatâd y Cadeirydd, ond ni fyddent yn gallu cynnig argymhellion.

PENDERFYNWYD y dylid, yn amodol ar yr uchod ac ar gadarnhau hynny yn y cyfarfod nesaf, dderbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod fel cofnod cywir.

6 PAPUR GWYN LLYWODRAETH CYMRU - DIWYGIO LLYWODRAETH LEOL: PŴER I BOBL LEOL

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd adroddiad Papur Gwyn gan Lywodraeth Cymru (a ddsbarthwyd ymlaen llaw) i'r Pwyllgor ystyried y Papur a rhoi sylwadau ar y materion hynny a oedd yn destun ymgynghori.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd bod Papur Gwyn wedi'i gyflwyno i'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Archwilio, a byddai hefyd yn cael ei gyflwyno yn y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth. Ymgynghorwyd ag Arweinyddion y Pleidiau Gwleidyddol am sylwadau. Byddai Swyddogion Amrywiol y Cyngor hefyd yn cyflwyno sylwadau i Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd bod y Papur Gwyn wedi'i gyhoeddi mewn tair fersiwn, y fersiwn Lawn, y fersiwn Bob Dydd (crynodeb) a'r fersiwn Pobl Ifanc. Dosbarthwyd y fersiwn lawn yn flaenorol.

Gofynnwyd yn benodol am farn y Pwyllgor o ran elfennau'r Papur a oedd yn ymwneud yn uniongyrchol ag aelodau a strwythurau democraidaidd yr awdurdod.

Roedd rhai o'r cynigion a'r dewisiadau polisi yn y Papur Gwyn yn cynnig manylion cyfyngedig o ran sut y byddai'r cynigion yn cael eu rhoi ar waith.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor roi ystyriaeth yn arbennig i'r bennod o'r enw "Adnewyddu Democraitiaeth" gan mai dyma'r bennod a oedd yn ymdrin yn bennaf â materion a oedd o fewn maes cyfrifoldeb y Pwyllgor.

Yn y fan hon, mynegodd y Cyngorydd Bill Cowie ei siom ym mhresenoldeb y cyfarfod hwn a chyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidaidd. Dywedodd y Cyngorydd Cowie y byddai'n anodd cymryd rhan mewn dadl gyda chyn lleied o aelodau yn bresennol. Gofynnodd y Cadeirydd i Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidaidd gylchredeg y prif bwyntiau i

Aelodau'r Pwyllgor yn mynegi'r pwysigrwydd o anfon eu sylwadau i gael eu cynnwys yn yr ymateb.

Eglurodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd y cynigion yn y Papur Gwyn a rhoddodd yr Aelodau yr ymateb canlynol:

- Cytunodd yr holl Aelodau a oedd yn bresennol gyda'r tymor pum mlynedd i Gynghorwyr.
- Nid oedd unrhyw un yn cytuno â'r etholiadau graddol arfaethedig, gan ddatgan y byddai adnoddau'n dyblygu a byddai materion parhad.
- Nid oedd angen cyhoeddi papurau enwebu ac felly nid oedd aelodau'n deall pam bod angen cofnodi cysylltiadau gwleidyddol y cynghorwyr, pa un a oeddent yn cynrychioli'r blaid honno ai peidio.
- Anghytunodd yr aelodau gyda chynnig yr Arweinydd i gyhoeddi maniffesto a fyddai wedyn yn dod yn flaenoriaethau'r Cyngor, oherwydd ar hyn o bryd roedd ymgynghoriad a gweithdai yn cael eu cynnal. Roedd y Cyngor yn penderfynu ar y blaenoriaethau, roedd y Cabinet yn cyflwyno'r blaenoriaethau hynny ac Archwilio yn eu dwyn i gyfrif. Byddai cyhoeddi maniffesto yn broblem gan fod etholiadau fel arfer yn cael eu cynnal ym mis Mai, byddai'r Arweinydd yn cael ei ethol ar ddiwedd mis Mai, felly byddai hynny'n gadael cyfnod byr iawn o amser ar gyfer llunio maniffesto ar gyfer y pum mlynedd nesaf.
- O dan y cynnig newydd, byddai angen cyhoeddi amcanion y Prif Weithredwr a'r Aelodau Cabinet.
- Anghytunodd yr Aelodau yn gryf gyda'r cynnig i gyfethol aelodau anetholedig i'r Cabinet, gan fod aelodau wedi eu hethol gan y bobl ac ni ddylai aelodau anetholedig gael y cyfle i eistedd ar y Cabinet.
- Cytunodd pawb na fu digon o fanylder o ran nifer yr aelodau ar y Cabinet a'r mater a oedd yn swydd llawn amser neu beidio. Byddai angen mwy o wybodaeth.
- Ni chytunwyd ar y cynigion hyfforddiant gorfodol.
- Cytunodd pawb a oedd yn bresennol y dylid cael safonau presenoldeb er mwyn atal problemau, oherwydd ar hyn o bryd, nid oedd rhai aelodau yn mynychu llawer o gyfarfodydd.
- Gofynnwyd am arweiniad ychwanegol ynghylch cwblhau a chyhoeddi adroddiadau blynyddol aelodau. Cwestiynwyd sut y byddai hyn yn cael ei orfodi.
- Roedd pawb yn cytuno y gallai mesurau diogelu ynglŷn â gosod sancsiynau priodol, fel y nodwyd yn y Papur Gwyn, fod yn destun camddefnydd.
- Roedd Sir Ddinbych eisoes â Pholisïau Gwrth-fwlio a Gwrth-Aflonyddu ar waith. Roedd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd a'r Pwyllgor Safonau yn gorfodi'r polisïau os oedd angen.
- Ni fu unrhyw sôn o fewn y Papur Gwyn am adnoddau ychwanegol i'r Prif Weithredwr sefydlu Cyngor leuenctid.
- Gan fod hyrwyddo amrywiaeth yn gynnig pwysig, cytunodd yr Aelodau y gallai problem godi pe bai Aelodau Etholedig yn gweithio ac yn gorfod cymryd absenoldeb di-dâl i fynychu cyfarfodydd. Nid oeddent am i unrhyw Aelod Etholedig fod o dan anfantais.
- Anghytunodd yr aelodau â therfynau'r tymor. Y consensws oedd, os oedd rhywun yn gwneud gwaith ardderchog, pam eu tynnu i ffwrdd ar ddiwedd y

tymor a nodwyd. Efallai na fyddai'r aelod newydd mor dda â'r aelod blaenorol.

- Cytunodd pawb os yw person yn cael ei ethol i Gyngor Sir, dylid eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelod o'r Cynulliad.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd y byddai'n casglu'r ymatebion a'u hanfon at aelodau cyn eu cyflwyno i'r Cyngor Llawn ym mis Ebrill.

PENDERFYNWYD yn amodol ar yr uchod, ystyriodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd y Papur Gwyn a gwnaethpwyd sylwadau fel a nodwyd.

7 ADRODDIAD BLYNYDDOL PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL 2015/2016

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd (DSM) Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol 2015/2016 (a ddosbarthwyd yn flaenorol) i wneud y Pwyllgor yn ymwybodol o benderfyniadau'r Panel ar gyfer 2015/2016.

Roedd yn ofynnol i'r Panel lunio adroddiad blynyddol yn nodi'r lefelau yr oedd aelodau am gael eu talu ar gyfer gwahanol ddyletswyddau a chyfrifoldebau ar gyfer y flwyddyn ddinesig nesaf. Roedd Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn gofyn i Awdurdodau Lleol weithredu argymhellion y Panel.

Eleni, mae'r Panel wedi penderfynu peidio â chynyddu tâl oherwydd y toriadau parhaus mewn cronfeydd llywodraeth leol.

Byddai Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd yn cyflwyno Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol 2015/2016 i'r Cyngor ym mis Ebrill.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn nodi Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol 2015/2016.

8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd adroddiad llafar.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn nodi'r adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 12.15 p.m.